

Koloniale wandeling Doesburg: Militairen, kunstschilders en een feministe

Begin- en eindpunt van de wandeling: Bushalte Koepoortwal

Parkeren: Koepoortwal De Bleek

Lengte: 16 kilometer

Horeca: diverse in de stad

De stad Doesburg heeft meerdere banden met het koloniale verleden van Nederland: in Zuid Afrika, Indonesië en in de West. Onder de mensen die daar verbleven waren militairen en natuurvorsers die prachtige tekeningen en schilderijen van land en volk en de 'exotische' natuur hebben nagelaten die bewaard zijn gebleven in diverse musea. Het Museum Naturalis in Leiden, het Rijksmuseum in Amsterdam, het Museum voor Moderne Kunsten in Arnhem en Museum Bronbeek. Ook een feministe van het eerste uur werd geboren in deze stad.

Route

1. Loop vanaf de parkeerplaats Koepoortwal naar rechts door naar Veerpoortwal. Sla de derde straat links in de Kloosterstraat. De huizen op de nummers 7, 9, 15 en 14 waren in het bezit van de familie Robert Jacob Gordon. Nummer 15 was een voormalig klooster en kreeg in de loop van deze eeuw een militaire bestemming. Vandaar de naam Arsenaal. Hier houdt de VVV van Doesburg nu kantoor. Op Kloosterstraat nummer 3 en 5 (Huis de Valk, was vroeger één adres, nu gesplitst) is Johan Conrad van Hasselt (1777-1823) geboren, zoon van Bernardina Antonia Rasch en Bartolt van Hasselt, zijn oud oom is Robert Jacob Gordon.
2. Loop verder de Kloosterstraat in en neem de tweede straat links, de Kerkstraat. Loop door naar de Martini Kerk. Vlak voor de kerk linksaf en loop naar de achterkant van de kerk waar de ingang zich bevindt. De kerk is over het algemeen open en de moeite waard om binnen te lopen. In de kerk is een memoriebord te zien van vice-admiraal Wemberich van Berchem (1580-1653) rechts achterin de kerk.
3. Ook is er (rechts genummerd 9) een grafzerk waarop te lezen staat oversten Gordon. Hier ligt niet Robert Jacob Gordon (1743-1795) begraven. Hij stierf in de Kaapkolonie en werd daar ook begraven. De grafkelder werd in 1748 gekocht door zijn vader Jacob Gordon in en werd later eigendom van zijn schoonzoon Bernhard Johan Rasch.
4. Het memoriebord voor Wemberich van Berchem is tot stand gekomen door de inspanningen van Frederik Gregory (1814-1892) en zijn broer Johan. Loop uit de kerk weer terug naar de Kerkstraat. Sla links af en vervolgens weer linksaf en loop de Roggestraat in.
5. Op Roggestraat nummer 3 staat Sociëteit De Harmonie, opgericht in 1805. De grootvader van Adriaan Joseph Sloot (1846-1911) was bediende bij deze Herensociëteit.
6. Op nummer 11 tot en met 13 tref je het Streekmuseum De Roode Toren aan. Hier zijn portretten te vinden van Robert Jacob Gordon en zijn achterneef Johan Conrad van Hasselt. Het museum is gratis toegankelijk en van dinsdag tot en met vrijdag open van 11.00 tot 17.00; op zaterdag en zondag van 13.00 tot 17.00 uur.
7. Na bezoek aan het museum linksaf slaan en de tweede straat rechts nemen, de Koetsveldstraat. Op nummer 11, 13 en 15 woonde destijds de familie Gregory. Later

verhuisde de familie naar de Veerpoortstraat. Loop de straat verder in en sla rechtsaf de Korte Koepoortstraat in. Sla weer rechtsaf de Koepoortstraat. Links ligt de Hoogestraat waar op nummer 3 van 1811 tot 1970 het Rectoershuis van de Latijnse school stond 1811-1970. Hier gingen de gebroeders Gregory naar school. Loop verder de Koepoortstraat in. Op de hoek met de Roggestraat(2) staat het stadhuis van Doesburg.

- 8.** Sla links af en loop de Gasthuisstraat in. Je komt langs het Lalique museum en de Gasthuiskerk. Sla voor de Gasthuiskerk rechtsaf de Heerenstraat in. Hier was eertijds de Schotse School gevestigd. Aan het einde van de Heerenstraat linksaf, de Boekholtstraat. Op nummer 4 woonde het gezin van Jacob Gordon, de vader van Robert Jacob.
- 9.** In deze straat is ook het Museum De Maurits 1940-1945 gevestigd en de Doesburgse Mosterd- en Azijnfabriek. Museum De Maurits was een voormalige kazerne. Naast het gebouw zijn nog de huizen te zien waar de officieren woonden. Hier heeft waarschijnlijk ook de familie Metzger gewoond. De vader van Cornelia Razoux Schultz-Metzer(1898-1992) was onderofficier in het Nederlandse leger. Aan het einde van de Boekholtstraat rechtsaf en vervolgens linksaf de Sniijdersgang inlopen. Je komt uit op de Meipoortwal. Hier rechtsaf en loop door naar de ingang van de Algemene Begraafplaats Doesburg en loop de begraafplaats op.
- 10.** In het verlengde van de toegangspoort liggen links langs het hoofdpad de graven van Alexander Willem Maurits Carel Ver Huell (1822-1897) en zijn ouders Quirijn Maurits Rudolph Ver Huell en jkvr. Christina Louisa Johanna Hester de Vaynes van Brakell, aquarelliste (zie koloniale wandeling Zutphen) met in het midden een grafmonument van een lezende vrouw. Op de grafzuil staat Patri Carissimo (beste vader)
- 11.** Na het bezoek aan de begraafplaats tweemaal linksaf slaan naar de Meipoortstraat. Eerste straat links: Loder. Loop langs de begraafplaats tot aan de Van Brakellaan. Sla rechtsaf en neem vervolgens de eerste weg rechts de Van Middachtenweg. Loop onder het tunneltje door onder de Provincialeweg. Sla linksaf en loop de Panovenweg op.
- 12.** Sla rechtsaf en loop het fietspad De Grind op richting Het Zwarte Schaar dat links van je ligt. De eerste afslag van de Grietstraat rechts laten liggen. Neem de tweede afslag rechts. Aan het eind van de Grietstraat rechtsaf, de Eekstraat en vervolgens linksaf de Pastoor Blaisseweg inslaan. Aan het einde van de weg linksaf slaan de Zomerweg inlopen die naar het dorp Achter-Drempt leidt.
- 13.** Blijf de Zomerweg dwars door het dorp en met een ruime bocht naar rechts volgen tot je links een gras pad ziet dat naar de Rode Beek loopt. Blijf dit gras pad volgen tot het eind. Je komt uit op de H. R Emmelinkweg die overgaat in de Hettenstraat. Steek de Nieuwe Eekstraat over en loop naar de dijk. Op de dijk linksaf slaan richting Doesburg.
- 14.** Neem de tweede straat links, de Grietstraat, die uitkomt op de rotonde bij de Provinciale weg. Houd rechts aan. Zodra je een oversteekplaats voor fietsen ziet, de weg oversteken. Aan de overkant rechtsaf slaan en net voor de oude stadsmuur een wandelpad inslaan dat over de wallen voert.
- 15.** Over de wallen blijven lopen tot aan de Lage Linie in de IJsselvallei. Je rondt zo een groot deel van de stad Doesburg. Bij de Lage Linie rechtsaf en doorlopen tot vlakbij het standbeeld van Passi d'Oro (voetstappen van goud). Loop via het Hanzeplein naar de Veerpoortdijk. Hier rechtsaf slaan en meteen weer linksaf de Koepoortwal inlopen.

Rechts aan de overkant is de bushalte naar Dieren en Arnhem te zien en iets verderop ligt links de parkeerplaats. Einde van deze koloniale wandeling.